

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับสุขภาพจิตครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1” การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัย (Research Methodology) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับสุขภาพจิตครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 โดยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2555 จำนวน 67 สถานศึกษา จำนวน 5,865 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 43) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 361 คนค่าความเชื่อมั่น 95% แล้วกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน โดยการเทียบสัดส่วนจากจำนวนประชากรของแต่ละโรงเรียน จากนั้นกำหนดผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละโรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. เตรียมอุดมศึกษา	187	12
2. มัชฌิมวัดสิงห์	133	8
3. จันทรประดิษฐารามวิทยาคม	107	7
4. โยธินบูรณะ	153	9
5. ศึกษานารี	145	9
6. บางปะกอกวิทยาคม	129	8
7. ชีโนรสวิทยาลัย	106	7
8. นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล	116	8
9. สวนกุหลาบวิทยาลัย	162	10
10. ศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์	128	8
11. วัดราชโอรส	112	7
12. สายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์	101	6
13. วัดนวลนรดิศ	116	7
14. สตรีวิทยา	146	9
15. ทวีธาภิเศก	131	8
16. รัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน	132	8
17. อิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย	100	6
18. มัชฌิมวัดหนองแขม	125	8
19. สตรีวัดอัสสัมชัญ	104	7
20. เทพศิรินทร์	138	8
21. ศึกษานารีวิทยา	119	7
22. เบญจมาธราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์	101	6
23. มัชฌิมวัดคูสิดาราม	91	6
24. สันติราษฎร์วิทยาลัย	98	6
25. วัดราชาธิวาส	72	4
26. ทิปังกรวิทยาพัฒน์ (วัดน้อยใน) ในพระราชูปถัมภ์ฯ	49	3

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
27. วัดพุทธบูชา	81	5
28. วิทยาลัยวิทย์พัฒนา (ทวีวัฒนา) ในพระราชูปถัมภ์ฯ	72	4
29. สุวรรณารามวิทยาคม	96	6
30. ศรีวัดระฆัง	100	6
31. ราชวินิตบางแคปานจ้ำ	80	5
32. บางมดวิทยา สีสุขหาวาดจวนอุปถัมภ์	85	5
33. ปัญญาवरคุณ	98	6
34. สามเสนวิทยาลัย	144	9
35. มัชฌมวัดนายโรง	49	3
36. วัดอินทาราม	75	4
37. ราชวินิต มัชฌม	118	7
38. สวนกุหลาบวิทยาลัย ธนบุรี	22	1
39. รัตนโกสินทร์สมโภช บางขุนเทียน	95	6
40. ธนบุรีวรเทพีพลารักษ์	72	4
41. โพธิสารพิทยากร	122	8
42. วัดราชบพิธ	104	7
43. มหรรณพาราม	59	4
44. ไตรมิตรวิทยาลัย	65	4
45. ฤทธิณรงค์รอน	57	4
46. ทวีธาภิเศก 2	48	3
47. มัชฌมวัดดาวคนอง	58	4
48. สุวรรณพลับพลาพิทยาคม	38	2
49. พิตยาลงกรณ์พิทยาคม	26	1
50. วัดน้อยนพคุณ	58	4
51. ศีลาจารย์พัฒนา	62	4
52. นवलนรดิศวิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเษก	52	3

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
53. วัดประดู่ในทรงธรรม	62	4
54. วัดสระเกศ	24	1
55. วัดบวรนิเวศ	58	4
56. อุบลรัตนราชกัญญาราชวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร	41	2
57. มัชฌิมวัดมกุฏกษัตริย์	102	6
58. มัชฌิมวัดเบญจมบพิตร	59	4
59. วัดบวรเมกค	49	3
60. สวนอนันต์	49	3
61. แจงร้อนวิทยา	58	4
62. โยธินบูรณะ ๒ (สุวรรณสุทธาราม)	48	3
63. วัดสังเวช	40	2
64. วัดรางบัว	69	4
65. มัถกะสันพิทยา	53	3
66. วิมุตยารามพิทยากร	66	4
67. ไชยฉิมพลีวิทยาคม	50	3
รวม	5,865	361

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับสุขภาพจิตครู ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 1 ใช้องค์ประกอบของพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียน และสุขภาพจิตครูที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสร้างและปรับปรุงมาจากแบบสอบถามของเจลีชว แส่นสำราญ (2550, หน้า 84) และการศึกษาเอกสารทางวิชา ทบทวนวรรณกรรมและการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 50 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด ไม่มีข้อคำถามเชิงนิเสธลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert's Scale) ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารปฏิบัติพฤติกรรมในข้อรายการนั้นมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารปฏิบัติพฤติกรรมในข้อรายการนั้นมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารปฏิบัติพฤติกรรมในข้อรายการนั้นปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารปฏิบัติพฤติกรรมในข้อรายการนั้นน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารปฏิบัติพฤติกรรมในข้อรายการนั้นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสุขภาพจิตครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างโดยปรับปรุงดัดแปลงมาจากดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทย (Version 2007) ของ นพ. อภิชัย มงคล และคนอื่นๆ (2552, หน้า 96) จำนวน 55 ข้อ โดยมีข้อคำถามเชิงนิเสธ 13 ข้อและปรับเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert's Scale) ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิด ความรู้สึกน้อยที่สุด

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักการทฤษฎี แนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้

2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดโครงสร้าง กรอบแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน และสุขภาพจิตครู เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.3 สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมเนื้อหาวัตถุประสงค์และขอบเขตในการวิจัยโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ให้คำปรึกษา

2.4 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความถูกต้อง เหมาะสม พร้อมทั้งตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและด้านการวัด การประเมินผล (Content Validity and Evaluation) พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องสมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้

2.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's coefficient)

2.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ตรวจสอบสำนวนภาษา และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

3.2 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) การวัดและประเมินผลจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วารินทร์ ถาน้อย อาจารย์ประจำภาควิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวชศาสตร์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

ดร. นิธิภัทร บาลศิริ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

นางลัดดา เกียมจูไร รองผู้อำนวยการระดับ 8 กลุ่มบริหารงบประมาณ และรักษาการกลุ่มบริหารทั่วไป โรงเรียนโพธิสารพิทยากร

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาด้านการวัดและการประเมินผลมาแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จาก 10 โรงเรียน จำนวน 30 ชุด

3.4 ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204 อ้างถึงใน บุญธรรม กิจปริดาภิวัตน์, 2547, หน้า 267)

3.4.1 แบบสอบถามพฤติกรรมผู้บริหาร ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .985

3.4.2 แบบสอบถาม สุขภาพจิต ได้ความเชื่อมั่นเท่ากับ .894

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือขออนุญาตจากสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยแจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 จำนวน 361 ชุด และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้ 361 ชุด คิดเป็น 100 %
3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
4. จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถาม เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางด้านสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)
2. พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลความหมายของค่าเฉลี่ย

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยประยุกต์เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

3. สุขภาพจิตครู วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลความหมายของค่าเฉลี่ย

การแปลความหมายค่าเฉลี่ย โดยประยุกต์เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00	หมายถึง	ระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับดีที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49	หมายถึง	ระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับดี
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49	หมายถึง	สุขภาพจิตอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49	หมายถึง	ระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับไม่ดี
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.49	หมายถึง	ระดับสุขภาพจิตอยู่ในระดับไม่ดีเลย

4. เปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริหารและสุขภาพจิตครู จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา วิเคราะห์โดยการทดสอบค่าที (t-test Independent Sample)

5. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนกับสุขภาพจิตครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 1 โดยใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังนี้ (สุวริย์ ศิริโกภาภิรมย์, 2546, หน้า 140)

1.0	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงลบเต็มที่
-.76 ถึง -.99	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับมากที่สุด
-.56 ถึง -.75	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับมาก
-.26 ถึง -.55	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับปานกลาง
-.01 ถึง -.25	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับน้อย
0	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์
.01 ถึง .25	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับน้อย
.26 ถึง .55	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง
.56 ถึง .75	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก
.76 ถึง .99	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมากที่สุด
1.0	หมายถึง	มีความสัมพันธ์เชิงบวกเต็มที่

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์